

पुष्यति भानुः परिग्रहादङ्गः durch den Beistand des Tages 12. — 13) Züchtigung, Bestrafung: परिग्रहानुग्रहो यथान्यायं विचक्षणः R. 2, 1, 18. — 14) Herrschaft: एतेषां (मनुष्यां) विस्तरं मन्वत्तरपरिग्रहे । वक्ष्ये MĀR. P. 53, 8. तत्परिग्रहं unter dessen (des Planeten) Herrschaft stehend VARĀH. BRH. S. 16, 41. 2 (Schol. = स्वामित्व). स्वयं च वार्ये त्वारं भर्तारमपरिग्रहा von Niemand abhängig R. GORR. 1, 33, 42. — 15) Ansprüche auf Etwas: त्रिदिवे मम यः स्यात्परिग्रहः HARIV. 7204. ऋत्वी पर्वताश्चैव नद्यस्तीर्थानि यानि च । सर्वाण्यस्वामिकान्याङ्गर्हन्ति तत्र परिग्रहः ॥ MBu. 13, 8344. स्वं नास्त्यराज्ञके राष्ट्रं पुंसो न च परिग्रहः R. GORR. 2, 69, 11. वराहो मत्परिग्रहः auf den ich Ansprüche mache MBu. 3, 1569. मम पूर्वपरिग्रहः ich habe frühere Ansprüche darauf 11957. 17258. 17259. 17327. fg. — 16) Beziehung zu: नहि मूद्रस्य यज्ञेषु कश्चिदस्ति परिग्रहः M. 11, 113. धिगस्तु खलु मानुष्यं मानुषेषु परिग्रहम् MBu. 11, 198. मनसि तन्नविदा तु विवेचके वा विषयाः का सुखं का परिग्रहः Beziehungen zur Aussenwelt, Gebundenheit Spr. 1105. — 17) die Angehörigen, Hausgenossen, Familie, Dienerschaft: insbes. die Keksweiber eines Fürsten (vgl. oben u. 9); = परिजन AK. 3, 4, 22, 239. H. an. MED. = परिवार H. 715. HALĀ. 2, 154. = पत्न 5, 63. तस्य स्त्रीणां सकृन्नाणि चत्वार्यासन्परिग्रहः MBu. 3, 10321. 16, 138. R. 3, 42, 54. 61, 29. 4, 19, 4. 5. 5, 13, 65. तानि षोडश देवीनां सकृन्नाणि — बभूवुर्मानुषे लोके वासुदेवपरिग्रहाः MBu. 1, 7289. R. GORR. 2, 81, 6. 7. परदारपरिग्रहः eines Fremden Keksweiber 5, 14, 57. त्यागः परिग्रहाणाम् JĀĀ. 3, 157. आत्मत्राणं ° Leibwache R. 5, 47, 27. कुटुम्बं ° Familie PĀNĀT. 165, 19. सूतदारदि ° KATHĀS. 28, 44. — 42, 35. 60. PĀNĀT. 21, 18 (ed. orn. 19, 1). 160, 25. 162, 5. Spr. 64. pl. PRAB. 92, 11. — 18) Behausung: (असुरान्) निनाय निशित्तिर्बाणैः प्रेताधिपपरिग्रहम् HARIV. 8909. — 19) Wurzel, Grundlage; = मूल AK. 3, 4, 22, 239. H. an. (मूल्य). MED. सर्वथा धर्ममूला उर्ध्वो धर्मशार्धपरिग्रहः MBu. 3, 1292. अर्थो द्वयपरिग्रहः 1298. — 20) in der Veda-Grammatik doppelte Auf- führung eines Wortes, vor und nach इति RV. PRĀT. 3, 14, 10, 13. 11, 16. 19. 22. संकृतावत्पूर्ववचनं पदवदुत्तरम् तयो रितिकरणमाग्युदात्तं मध्ये । स परिग्रहः UPALAKṢA 4, 12. die dem इति vorangehende Form ebend. PRERTSCH S. 38. — 21) Fluch, Schwur; = शप्य AK. 3, 4, 22, 239. MED. — 22) Sonnenfinsternis (राजवक्रास्यभास्कर) AĠĀJA im ÇKDR. — 23) der Rückhalt einer Armes, v. l. für प्रतिग्रह BHAR. zu AK. 2, 8, 3, 47. ÇKDR. — Vgl. दुष्परिग्रह, निष्परिग्रह.

परिग्रहक (wie eben) adj. ergreifend, sich hingebend: मत्पायानं, स- हर्मं ° VJUTP. 146.

परिग्रहण (wie eben) n. das Anlegen, Umthun: तदादिश्यतां भरता वर्षिकापरिग्रहणाय PRAB. 3, 18.

परिग्रहमय (von परिग्रह) adj. aus der Familie bestehend: °यैर्गृधैर्ज- गद्गस्यते PRAB. 77, 8. Schol. 1: परिग्रहाः स्त्रीपुत्रादयः । तन्मयैर्गृधैः; Schol. 2: संसारपरिग्रहमयैर्गृधैः.

परिग्रहवत् (wie eben) adj. im Besitze weltlicher Dinge seiend MBu. 12, 196.

परिग्रहिन (wie eben) adj. am Besitz weltlicher Dinge hängend MĀR. P. 47, 30. — Vgl. दारं °.

परिग्रहीतर (von ग्रह mit परि) nom. sg. 1) der Jmd in sein Haus aufnimmt, Adoptivvater PRABARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 59, 40. KULL. zu

M. 9, 168. — 2) Gatte ÇĀK. 97. — Vgl. परिग्रहीतर.

परिग्रामम् (von परि + ग्राम) adv. um's Dorf herum P. 4, 3, 61. — Vgl. परिग्रामिक.

परिग्रहं (von ग्रह mit परि) m. यज्ञे P. 3, 3, 47. Einfassung (der Veda. पूर्व und उत्तर, durch je drei gezogene Linien oder Furchen): उत्तरं परिग्रहं परिग्रह्णाति TS. 2, 6, 4, 3. उत्तरपरिग्रहः स्थेन स्वीकरणम् P., Sch.

परिग्रह्य (wie eben) adj. freundlich zu behandeln, dem man gute Worte geben muss: यथा त्विदं न विन्देयुर्नरा नगरवासिनः । तथायं ब्राह्म- णो वाच्यः परिग्रह्यश्च पत्नतः ॥ MBu. 1, 6269.

परिग्रहं (von हन् mit परि) m. P. 3, 3, 84 (करणे). = पत्तिघ 8, 2, 22. 1) ein eiserner Querbalken zum Verschliessen eines Thors; = अर्गल, अर्ग- ला H. 1004. an. 3, 136. MED. gh. 9. HALĀ. 2, 145. = द्वारकण्टक HĀ. 207. अर्गलं परिग्रहं KĀND. Up. 2, 24, 6. Suçr. 1, 278, 2. 2, 92, 12. Mit अर्गल verbunden: दत्तो विद्वेषकेषु सुदीर्घः परिग्रहः VID. 218. Mit einem परिग्रह werden Arme und Lenden verglichen: °बाक्वः MBu. 1, 7072. बाहुभिः — आयसैः परिग्रहिव 4, 358. N. 5, 5. भुजं °संकाशम् R. 2, 61, 7. °गुरुभिर्दीर्घिः MĀLAV. 77. नगरपरिग्रहप्रामुखाहु (diese Stelle allein hat uns bewogen die Beispiele hierher und nicht zu 2 zu stellen) ÇĀK. 48. उत्र °संकाशौ Hip. 3, 9. Bildlich so v. a. Hindernis: स्वर्गमार्गं ° RAGU. 11, 88. ज्ञानमार्गं ह्यर्ककारः परिग्रहो डुरतिक्रमः Spr. 986. रत्ना ° Sī- cherheitsriegel (bildlich) RAGU. 16, 84. — 2) eine eiserne oder mit Eisen beschlagene Keule, = अस्त्र, अस्त्रविशेष, परिघातन AK. 2, 8, 3, 59. 3, 4, 28. H. 786. H. an. MED. HALĀ. 2, 320. = मुद्गर und प्रूल AĠĀJA im ÇKDR. आयसैस्तीक्ष्णैः MBu. 1, 1174. 1432. 8267. ARĠ. 6, 10. R. GORR. 1, 41, 21. 3, 12, 15. fgg. 6, 27, 24. 73, 16. RAGU. 12, 73. परिग्रहं मक्तुं (n.) R. GORR. 3, 32, 14. — 3) das in der Querlage zur Geburt sich stellende Kind Suçr. 1, 287, 3. — 4) ein bei Sonnenauf- oder Untergang sich quer vor die Sonne stellender Wolkenstreif VARĀH. BRH. S. 21, 26. 29, 2. 25. 30.

परिघ इति मेघरेखा या तिर्यग्भास्करोदये ऽस्ते वा 46, 19 (20). कृष्णश्च परि- घस्तत्र भानुमावृत्य तिष्ठति MBu. 3, 4855. त्रिवर्णाः परिघाः संधौ भानुम- त्तमावरयन् 6, 55. सकवन्धश्च परिघो भानुमावृत्य तिष्ठति 5206. 7, 270N. प्राक्संध्या परिघयस्ता HARIV. 4260. स्वभानुयस्त आदित्यः परिघैः परिवे- षितः 9297. संध्य इव मेघपरिघः ÇĀK. 99, 16. — 5) du. als Auguralaus- druck zwei zu beiden Seiten eines Reisenden fliegende Vögel: वामदत्ति- णौ शस्ती यो तावप्रपृष्ठगौ । क्रियादीप्तौ विनाशाय पातुः परिघसंज्ञिता ॥ VARĀH. BRH. S. 85, 52. — 6) das Thor eines Palastes: प्रविश्यागम्य परिघं (प्रविश्यामस्यपरिखं R. SCHL. 1, 70, 1) रम्यं राजनिवेशनम् R. GORR. 2, 72, 1. = गोपुर Städtthor und सक्नं Haus ÇĀNDAR. im ÇKDR. — 7) in der Astr. N. des 19ten Joga TRIK. 3, 3, 72. H. an. MED. ÇKDR. — 8) nom. act. = घात, परिघात Schlag, Tödtung, Beschädigung AK. 3, 4, 4, 28. H. an. MED. — 9) Topf, Krug (कलश); ein gläserner Krug (काचघट) ÇĀNDAR. im ÇKDR. — 10) N. pr. eines Wesens im Gefolge des Skanda MBu. 9, 2586. N. pr. eines Kāṇḍāla 12, 5028. eines from- men Mannes Verz. d. B. H. 193, 17 v. u. — Vgl. पत्तिघ.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.

परिघट्टन (von घट्ट mit परि) n. das Umrühren: दर्वी ° MBu. 3, 17408. परिधर्म्य (von परि + धर्म) m. ein Geräthe, das zur Bereitung des heissen Opfertranks dient, KĀTJ. ÇR. 26, 2, 6. 14. 18. 7, 2. LĀTJ. 1, 6, 86.